

Hjalmar Hátún, lærumeistari hjá Hanusi

Jógván Hansen, lærumeistari hjá Michael

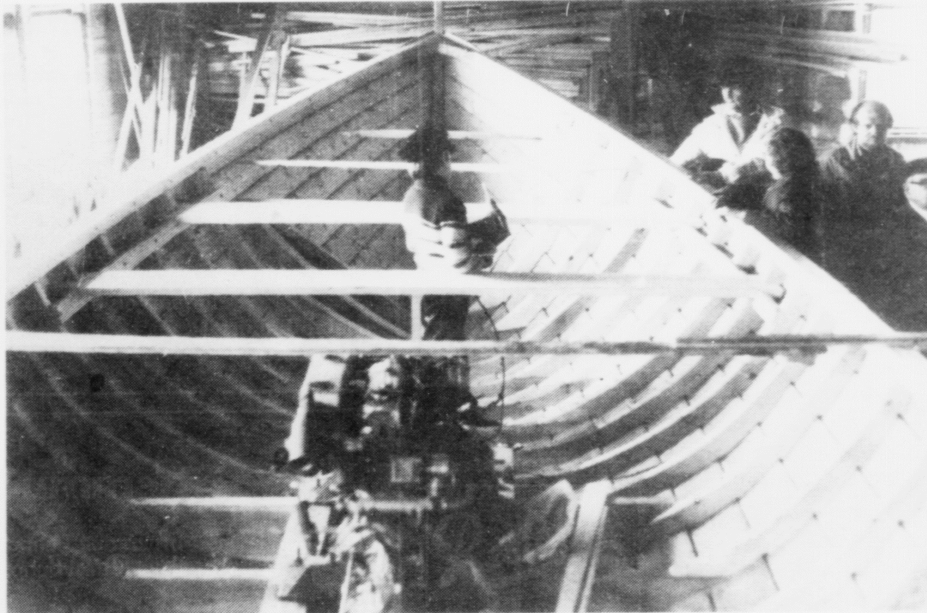
uppá fyra ár siga teir báðir, at tað helst ikki er rætt beinleiðis at brúka somu læruskipan, sum er galdandi fyri handverkslærlingar í dag.

— Tað er ikki neyðugt at brúka heili fyra ár til at læra til bátasmið. Try á r eru nóg mikið.

Tørvur á teori eisini

Seksmanafarið, sum Hanus er í ferð við at smíða og við síðuna av kjølurin til ein nýggjan bát.

Seksæringurin, sum Michael er í ferð við at smíða.

fáa møguleikan at sleppa inn á bátasmið-skúlan í Helsingør, sum er tann einasti skúlin av sinum slagi í danska ríkinum.

Higartil er bert tað komið burtúr okkara royndum, at vit lutvist hava fingið tilboð um at ganga í skúla í Føroyum saman við timburmonnum.

Hetta er alt annað enn heppið fyri okkum. Tí fyrri tað fyrsta meina vit, at tey bæði yrkini hava so lítið við hvørt annað at gera, at vit hevdu fingið ov lítið burtúr.

Vilja sleppa til Helsingør

Annars hava vit frætt, at onkur myndugleiki í Føroyum ikki heldur, at skúlin í Helsingør er nóg goður til okkum. Vit halda tó, at undirvisingin í Helsingør, har vit hava møguleika at mæta nógvum øðrum bátasmiðum av ymsum slagi, hevði verið okkum til betri hjálp, enn at luttaka í undirvisingin á timburdeildini á tekniska skúlanum í Føroyum.

Tað hevði verið meira áhugavert fyri okkum at hitt einar 50 bátasmiðir, sum faast við sama arbeiði og læra nakað um teirra arbeiðshættir, snið o.a. siga teir báðir.

Samanumtikið halda Hanus og Michael, at tað er lætt at fáa eina meiri fasta skipan við útbúgving av bátasmiðum. Læruáttin eigur í mesta lagi at vera try á, og hon skal eisini fevna um teoretiska frálæru. Tað er eisini av stórum týðningi, at lærlingurin verður tryggjaður eina rimuliga løn øll læruárin.

Prisurin og dygdin

Leita vit oman í eina av teimum mongu smábát-

havnunum kring oyggjarnar, so siggja vit alla staðni eitt stórt tal av føroyskum bátum. Og stóðugt koma fleiri.

Hetta eru smærri og størri bátar, sum nógvir ymiskir bátasmiðir hava smíðað. Hóast at ein skuldi hildið, at t.d. eitt fimmmannafar kostar tað sama at smíða í Norðoyggjum, í Havn, í Vágum, á Sandi og í Suðuroynni, so er hetta ikki so í dag.

Dømi eru um bátasmiðir, sum lækka prisin munandi fyrri at fáa sum mest av arbeiði. Við øðrum orðum kunnu vit hóma byrjanina til eina ávísu priskapping millum føroyskar bátasmiðir.

Og hvat hava so Hanus og Michael at siga til henda týðningarmikla spurningin. Teir svara sum í munni á hvørjum øðrum:

Óhepnar fylgjur

— Ein priskapping, har einstakir bátasmiðir lækka prisin til eitt heilt órimuligt mark, fer at hava sera óhepnar fylgjur við sær. Fyri tað fyrsta verða so teir bátasmiðir, ið brúka eina ávísu tíð til at smíða ein bát, kanska noyðdir at skunda sær meira fyrri at kunna gera bátn lidnan uppá stytst møgulega tíð. Hetta hevur so aftur við sær, at dygdin í føroyska bátnum versnar.

— Vit halda, at tað er ikki rætt av ávísu bátasmiðum at smíða bátar fyrri nærum „undirpris“. Skal hesum handverki verða liv lagað, so mugu vit bátasmiðir alla tíðina seta strong krøv til okkum sjálvar: at gera eitt dygdargott arbeiði. Og eitt dygdargott arbeiði krevur sín pris. Tann pris hevur

so føroyingurin higartil hildið vera í lagi og rimuligan.

Men skulu vit bátasmiðir nú fara at kappast um at gera biligari og biligari bátar, tá verða ikki bert vit sjálvir sum bátasmiðir við sviðið soð hvat dygdargóðum arbeiði viðvikur, men eisini kundin kann lættliga verða við sviðið soð.

— Nei, lat okkum heldur smíða ein bát til tann pris, sum tað í veruleikanum kostar at bileggja sær ein føroyskan bát. Tí tá heldur hann longst, og tað má vera av størsta týðningi fyri kundan og bátasmiðin.

— Annars halda vit, at bátasmiðirir hava nógva at tosa saman um, og tí hevði verið gott, um vit hittust oftari.

Nú hava teir báðir so fingið sína egnu bátasmiðju. Hon hevur fingið navnið: „Bátasmiðjan hjá Hanusi og Mikkjali“.

Áhugavert

Júst í hesum døgum hava teir báðir úr at gera. Um dagin smíða teir á bátasmiðjuni og um kvøldið í Norðurlandahúsinum. Áltanin var upprunaliga, at teir skuldu gera bátn lidnan á Føroya Víkuni. Men av tí at alt við figgingini var so ógreitt til fáar dagar undan fram-sýningini, ber ikki til at gera bátn nú. Men hann

verður so liðugt smíðaður á Bátasmiðjuni til heystar.

Teir báðir siga seg annars at hava fingið nógva burtúrur hesum døgnum í Norðurlandahúsinum.

— Tað hevur verið sera áhugavert at hitta serliga tilkomnin fólk, sum av ymsa vitan um bátasmiðir og bátasmið í Føroyum fyrr og nú.

Fimmmannafarið, sum verður smíðað í Norðurlandahúsinum, verður lútað burtúr.

men at enda:

Michale og Hanus: — Sjálvandi skulu menn hava loyvi at gera bátar úr glasfipuri. Men tað má bert ikki henda, at hesin báturin troðkar træbátin burtur tí tá hava vit mist kanska tað einasta serføroyska handverkið, ið er til í dag.

Vónandi fara fólk framhaldandi at halda liv í hesum aldargamla yrki. Tað er eisini avgerandi, at teir, ið smíða træbátar hittast oftari og tosa um yrkið og annað í hesum sambandi.

Ein ov stór priskapping millum træbátasmiðirnar kann í ringasta fall føra til, at dygdin versnar, og tá fólk fáa eyguni upp fyrri, at træbáturin ikki er tann, tey hevdu væntað sær, tá fara tey heldur at geva glasfipurbátinum gætur.

Og tað hevði verið spell.

